

RI-1263

Nr. 4

WRZESIEŃ 1946

ROK 16

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE

ORGAN URZĘDOWY
CZĘSTOCHOWSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ

NAKLADEM
CZĘSTOCHOWSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ

CZĘSTOCHOWA 1946
DRUK. PAŃSTWOWA NR 1 W CZĘSTOCHOWIE
D. 013034

Spis treści.

1. Komunikat z plenarnej Konferencji Episkopatu Polskiego na Jasnej Górze w Częstochowie 9 — 10 września 1946 r.
2. Ostrzeżenie przed propagandą sekciarską.
3. Tydzień Miłosierdzia.
4. Święto Chrystusa Króla.
5. Unia Apostolska.
6. Sprawa tacek na Seminarium.
7. Nabożeństwo dla chorych.
8. Odezwa Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego — Wydział Kultury i Sztuki.
9. Informacje o cudzoziemcach dla Centrali UNRRA.
10. Rejestracja mogil. — Odezwa P. C. K. Okręg Śląsko-Dąbrowski.
11. Zmiany w Diecezji.
12. Polecenie wydawnictw.

WIADOMOSCI DIECEZJALNE

ORGAN KURII DIECEZJALNEJ W CZĘSTOCHOWIE

31.

Komunikat z Plenarnej Konferencji Episkopatu Polskiego na Jasnej Górze w dniach 9 — 10 września b. r.

W niedzielę, dnia 8 września b. r. dokonał się na Jasnej Górze pamiętny akt poświęcenia narodu Najświętszej Królowej wszechświata i Jej Niepokalanemu Sercu. Uczestniczyli w tym uroczystym obrzędzie wszyscy Biskupi i Administratorzy Apostolscy, bardzo liczny kler oraz niezliczone tłumy wiernych z całej polskiej ziemi. Po Mszy świętej pontyfikalnej Kardynała Sapiehy na szczycie Jasnogórskiej bazyliki powtarzali Biskupi i wierni za Kardynałem Prymasem ślubowanie, że jak przez ubiegłe wieki tak i na przyszłość naród polski wyznawać będzie Boga i Zbawiciela świata, cześć będzie swą niebieską Królowę, niezłomnie trwać będzie przy Kościele Chrystusowym. Był to moment do głębi wzruszający, gdy z ust setek tysięcy przedstawicieli wszystkich diecezji i wszystkich dzielnic padały słowa dziejowej przysięgi wytrwania w świętej wierze ojców, która wyprowadziła naród z tyłu kryzysów i niebezpieczeństw moralnych minionych wieków.

Biskupi przygotowali się do tej wspaniałej uroczystości przez rekolekcje, a następnie spędzili dwa dni na naradach dotyczących spraw Kościelnych, moralnych i społecznych.

Stosunki moralne w kraju napełniają nadal Episkopat troską. Naród skolatany trudnościami życia społecznego i gospodarczego jest w dalszym ciągu ogarnięty niepokojem i boleśnie przeżywa skutki wewnętrznego rozbicia. Kościół napotyka w swym działaniu na przeszkody ze strony czynników wrogich i nieprzychylnych chrześcijaństwu. Biskupi, do których zwrócone są oczy i serca ludu, rozpatrywali te objawy i ustalili środki i zaradce.

Wobec usiłowań różnych czynników, by do rozgrywek politycznych wciągnąć Kościół i duchowieństwo, Episkopat zachowuje dalej swe niezależne Kościelne stanowisko, poddyktowane jego posłaniem.

Biskupi stwierdzają z bólem, że w partii, która opierała swój program na światopoglądzie katolickim i dążyła do

realizacji zasad chrześcijańsko-połecznych, dokonano rozłamu, po którym partia w nowym układzie nie daje już rękojmi, że będzie urzeczywistniać myśli i zasady katolickie.

Tego stanu rzeczy i stanowiska Episkopatu nie zmienia fakt, że do tej akcji przystąpiło samowolnie kilku księży nieświadomych ujemnych skutków swego kroku.

W miarę swych wpływów politycznych katolicy wierni nauce społecznej Kościoła wszędzie dążyli do jej realizacji w życiu narodów. Kościół uznawał i uznaje te wysiłki za zdrowe i obowiązujące. Niestety w obecnej sytuacji katolicy polscy nie mają możności swobodnej pracy nad społeczną przebudową kraju w duchu chrześcijańskim. Dla uzdrowienia stosunków politycznych jest rzeczą konieczną i pilną zapewnić katolikom nieskrępowany konstytucyjny udział w życiu publicznym. Dla tych celów katolicy mają prawo do reprezentacji parlamentarnej, która by programem politycznym i społecznym oraz składem osobowym wyrażała ich przekonanie i wolę.

Konferencja rozpatrzyła także dalsze aktualne zagadnienia Kościelne. Między innymi uzgodniła statut dla Rad parafialnych i postanowiła zwrócić ponownie społeczeństwu uwagę na groźne niebezpieczeństwo alkoholizmu, który niestety nadal wyrządza nieopisane szkody moralności i zdrowiu narodu.

W końcu Biskupi wzywają wiernych do miłości wzajemnej oraz do zachowania powagi i spokoju w chwilach trudnych, zwłaszcza wobec elementów, które by ich chciały sprowokować do czynów nierozważnych i dla ogółu szkodliwych.

Ostrzeżenie przed propagandą sekciarską

Dzienniki donoszą, że zalegalizowane zostało wyznanie pod nazwą „polski narodowy kościół katolicki“. W związku z tą wiadomością podaję drogim wiernym następujące wyjaśnienie:

1. Wyznanie pod nazwą „polski narodowy kościół katolicki“ nie jest Kościołem katolickim, ustanowionym przez Zbawiciela Jezusa Chrystusa, lecz sektą amerykańską, utworzoną przez grono odstępców. Jest to więc jedna z wielu herezji, a nie ten Kościół powszechny, od którego Polska przyjęła wiarę chrześcijańską i chrzest i do którego naród polski należy od tysiąca lat.

2. Zgodnie z odwiecznymi przepisami Kościoła katolickiego, wiernym nie wolno pod ciężkim grzechem ani uczęszczać na nabożeństwa tzw. „polskiego narodowego kościoła katolickiego“, ani udzielać mu jakiegokolwiek pomocy. Przeciwnie, należy mieć się na baczności przed jego propagandą i po bratersku przestrzegać przed nią rodaków. Dla wysłanników sekty domy polskie powinny być zamknięte.

3. Kto by przystąpił do tzw. „polskiego narodowego kościoła katolickiego“, odpadłby tym samym od Kościoła Chrystusowego i wiary ojców, wyłączyłby się od katolickiej wspólnoty narodu polskiego i od uczestnictwa w Sakramentach świętych oraz pozbawiłby się pogrzebu kościelnego.

4. Przestrzegam wiernych także przed wznowioną propagandą innych sekt, które niepowołane wciskają się w domy polskie. Za żadną cenę, ani za złote, ani za dolary, ani za dary zagraniczne, nie wolno sprzedawać swej wiary, swej duszy nieśmiertelnej, swego honoru katolickiego. Srebrniki zdrady nie uszczęśliwiły Judasza i nie wniosą ani błogosławieństwa, ani szczęścia w rodzinę, która z Kościołem Chrystusowym zrywa. Zbawiciel przestrzega: „Kto we mnie tkwieć nie będzie, zostanie precz wyrzucony i ushnie jako latorośl, którą zbierają i do ognia wrzucają i płonie!“ (Jan 15, 6).

Przeżywamy okres krytyczny dla ducha narodu. Strzeżcie się pokusy odstępstwa. Pilniej niż kiedykolwiek wzmacniajmy religijną jedność narodową, pogłębiając swą wiarę i przynależność do mistycznego Ciała Chrystusowego, którym jest święty Kościół katolicki.

Poznań, dnia 11 lutego 1946 r.

Ks. August Kard. Hlond.

33.

Tydzień Miłosierdzia.

Stosownie do zarządzenia Komisji Charytatywnej Episkopatu Polskiego od niedzieli 6-go do niedzieli 13-go października we wszystkich parafiach należy urządzić „Tydzień Miłosierdzia“. Ramowy program oraz wskazówki przeprowadzenia tej niezmiernie ważnej akcji zostały Przew. XX. Proboszczom już przesłane przez Ks. Dyrektora Diecezjalnego Związku Caritas. Należy się trzymać tego programu choć oczywiście nie wszędzie w całości będzie mógł być przeprowadzony. W każdym razie we wszystkich kościołach tak w niedzielę 6-go jak w następną niedzielę 13-go października powinny być wygłoszone kazania na temat miłosierdzia chrześcijańskiego ze szczególnym podkreśleniem miłosierdzia dla dziecka i młodzieży. Tematy wyznaczone w ramo-

wym programie na poszczególne dni tego tygodnia polecamy w krótkich egzortach poruszyć przy wieczornych nabożeństwach różańcowych. Również w każdej parafii należy przeprowadzić zbiórkę uliczną na cele „Caritas“ tak w jedną, jak w drugą niedzielę, a we wszystkich kościołach w niedzielę 13 października kolektę. Ta kolekta powinna być w całości przesłana do naszej Kurii. Tacka zaś zebrana w niedzielę 6 października, jak każda tacka w pierwszą niedzielę miesiąca, przeznaczona jest dla naszego Seminarium Duchownego.

Liczni XX. Proboszczowie niestety jeszcze nie założyli w swoich parafiach oddziałów „Caritas“. Polecamy więc jak jak najbardziej stanowczo, by nareszcie to uczynili, korzystając z okazji tego Tygodnia Miłosierdzia. Opatrznościowa ta akcja powinna istnieć i działać w każdej parafii. Taka jest niewątpliwie wola Chrystusa Pana, tak też nakazuje nam potrzeba dzisiejszych czasów. Caritas Christi urget me. To hasło św. Pawła Apostoła powinno być dziś jak było wówczas dla niego naczelnym hasłem dla każdego katolika, a już zwłaszcza dla kapłana.

W związku z tym zarządzeniem polecamy Przew. XX. Proboszczom, by w dzień Zaduszny urządzili na cmentarzach gzebalnych zbiórkę również na cele charytatywne parafii.

34.

Święto Chrystusa Króla,

przypadające na niedzielę 27 października należy tego roku obchodzić ze szczególną uroczystością. Poza uroczystym nabożeństwem polecamy urządzić, gdzie to tylko jest możliwe, uroczystą akademię na salach. (Zob. także wskazówki w Ordo Divini Officii na rok 1946, str. 194).

35.

Unia Apostolska.

W dniu 18 lipca b. r. odbyło się w Częstochowie ogólne zebranie Unii Apostolskiej, na którym wybrany został dyrektorem ks. Dziekan Jan Domarańczyk. Wybór ten zgodnie ze statutem Unii potwierdziliśmy.

Nowoobраниy ks. Dyrektor zwraca się do Przew. Duchowieństwa z następującą odezwą:

„Żyjemy w czasach trudnych i przelomowych, w których, „jeśli z jednej strony zamiera żywa wiara i upada moral-

ność, to z drugiej strony wieje potężny prąd odrodzenia religijnego a Duch Święty przenika cały krąg ziemi i potężnym swym tchnieniem odnawia oblicze ziemi“ (Encykl. „O Kapłaństwie Katolickim“). Kapłani doby obecnej mają ten płomień miłości Bożej nieść „do udręczonej i niespokojnej ludzkości“ i być dla niej „solą ziemi i światłością świata (Mat. V. 13 — 14). Chcąc odpowiedzieć tak zaszczytnemu powołaniu winniśmy usilnie troszczyć się o życie nadprzyrodzone, życie łaski, a przez nie pielęgnować w sobie ducha wiary, czystości, pokory, posłuszeństwa, a nadto jaśnieć gruntowną wiedzą teologiczną, by „chronić dusze przed uprzedzeniami i błędnymi mniemaniem... podawać ją ze swobodną szczerością... i doprowadzić wszystkich do bezpiecznej przystani wiary katolickiej.“

Prawo Kanoniczne, uchwały Synodu Plenarnego wzywają kapłanów do świętości życia i wskazują na środki prowadzące do takiej doskonałości, żeby w całej pełni odnosiły się do nich słowa Pontyfikału: aby „woń życia waszego była pociechą Kościołowi, abyście słowem i przykładem budowali dom, to jest rodzinę Bożą“. Kardynał Prymas w swej „Zachęcie Prymasowskiej tak pisał: „Ideałem kapłana, stojącego w pracy duszpasterskiej powinna być harmonia między zewnętrzną działalnością, a wewnętrznym życiem łaski, a temu ideałowi chlubnie służą ascetyczne związki kapłanów, między innymi Unia Apostolska. Działa ona przez środki proste i nie nakłada ciężkich obowiązków, a jednak ujmuje życie w normę tak zdrową, że kapłani, żyjąc jej duchem utrzymują w sobie świeżość życia wewnętrznego, a pracując dla bliźnich, dużo im dać mogą, bo czerpią z nie kurczącego się bogactwa własnej duszy („Unio Apostolica“, 1927 Nr. 2).

Unia Apostolska jest stowarzyszeniem kapłanów świeckich Najśw. Serca Jezusowego, mającego za cel uświęcenie członków. Środkami są: regularne wypełnianie pewnych ćwiczeń duchownych pod kontrolą dyrektora. Hasłem Unii „Omnia pro Sacratissimo Corde Jesu per Immaculatam Mariam!“ Kto pragnie zostać członkiem winien zgłosić się do dyrektora, następnie przynajmniej przez 6 miesięcy odbyć okres próby, po której będzie mógł złożyć przyrzeczenie wytrwania („promissio stabilitatis“). Do obowiązków właściwych kapłana unionisty należy wierne odprawianie ćwiczeń duchownych i zapisywanie ich każdego dnia na karcie miesięcznej, którą odsyła się do dyrektora, albo do jednego z członków rady, albo do ojca duchownego Seminarium diecezjalnego. Nadto wpłaca roczną składkę i odprawia raz w roku Mszę św. za zmarłych członków Unii. Zapisywanie obowiązkowe odnosi się do następujących ćwiczeń duchow-

nych: 1) Matutinum cum Laudibus przede Mszą św., 2) rozmyślanie (½ godz.); 3) studium teologiczne, 4) modlitwa Unii Ap., 5) czytanie duchowne (¼ godz.), 6) różaniec (1/3 części), 7) nawiedzenie Najśw. Sakramentu, 8) zapisywanie dochodów i rozchodów w księgach parafialnych, np. stypendialnej, brackiej itp. (nie dotyczy to osobistych dochodów i wydatków), 9) rachunek sumienia szczegółowy i ogólny, 10) notowanie kartki miesięcznej; oprócz tego zostawia się do woli, ale mimo to gorąco poleca: zapisywanie dnia regularnego przystępowania do spowiedzi co tydzień lub przynajmniej co dwa; miesięczny dzień skupienia; wstawanie o godzinie dnia poprzedniego ustalonej; przygotowanie się do Mszy św. i dziękczynienie po niej; przygotowanie rozmyślenia; codzienne czytanie Pisma św. Kartka miesięczna jest więc niezym innym, jak tylko przypomnieniem kapłanowi ćwiczeń duchownych, do których skądinąd jest obowiązany. Kapłan unionista żyje według pewnego z góry nakreślonego planu i dlatego na wszystko ma czas, a praca jego jest systematyczna, odznaczająca się gorliwością i dającą piękne rezultaty.

Duchem przenikającym Unię Apostolską jest gorące nabożeństwo do Najśw. Serca P. Jezusa, które dla kapłanów ma być prawdą, drogą i życiem — ogniskiem i źródłem świętości. Kapłan coraz więcej poznaje Jezusa, w Nim szuka wzoru swej doskonałości, naśladowując ofiarne odrywanie się od świata i należyte ustosunkowanie do rzeczy stworzonych, które mu pozwala pielęgnować w sobie ducha ewangelicznego ubóstwa i umartwienia. Taki kapłan składając Najśw. Ofiarę z ochotą i gorliwością dołącza do niej własną ofiarę z siebie, a węzłami miłości braterskiej złączony z innymi kapłanami dąży do ściślejszego zjednoczenia się z Jezusem, by z Nim żyć i pracować. Do tego zaś nabożeństwa prowadzi kapłanów unionistów Niepokalana Dziewica Maria, której serce było pierwszym ołtarzem ofiarnym.

Czym właściwie w życiu kapłańskim jest Unia Apostolska, niech nam odpowie świątobliwy biskup Łoziński, który często powtarzał: „Jeśli co mam, zawdzięczam Unii“. Unia jest więc szkołą ducha Chrystusowego, którego mamy rozlewać wokół siebie. Nie więc dziwnego, że papież z taką miłością i z taką troskliwością zabiegali zawsze o to, by kapłanów zachęcać do wstępowania w szeregi Unii. Ojciec św. Pius XI, przemawiając podczas Kongresu Narodowego Dyrektorów regionalnych i diecezjalnych we Włoszech w dniu 2 września 1936 r., powiedział:

„Winszujemy wam tych dóbr, jakieście osiągnęli. Pierwsze dobro, o jakie starać się mamy, jest właśnie to dobro, do-

bro dusz waszych, któreście sami wzięli, aby je dawać innym. To dobro zyskaliście tu pod okiem Naszym, w Naszym sąsiedztwie.

Ale i Sobie też winszujemy, że was szczególnie umiłowanych synów tu przed sobą widzimy. Przecież to wybrana elita. Znamy wasz Statut, znamy dostojność waszej Unii, znamy ideały, jakie w sercach macie, a jakie tak pięknie wyraziliście w adresie Nam wręczonym.

Ten Kongres, jakiście odbyli, był w pragnieniach waszych i w rzeczy samej wspaniałym i żywym komentarzem Naszej Encykliki o kapłaństwie. Ale jest inny piękniejszy komentarz, który Nas jeszcze bardziej raduje, niż Kongres—to ideały waszej Unii Apostolskiej, które wywierają tak wielki i wspaniały, a tak dobroczynny wpływ na wasze własne dusze kapłańskie, wasze życie kapłańskie. Boć tego przecież pragnęliście, abyście według nich żyli. A więc możemy tylko winszować Sobie i wam i powtórzyć to, co mówimy do naszych drogich i ukochanych synów, gdy widzimy ich czyniących dobrze i zasługujących na to: „coraz więcej, coraz lepiej“.

Drodzy Kapłani, ukochajmy Unię Apostolską i żyjmy jej duchem, módlmy się często do Eucharystycznego Serca Jezusowego przez Nępokalane Serce Marii o pełne zrozumienie potrzeby należenia do niej, by w tej dziejowej chwili dla Kościoła w Polsce, stać się narzędziami łaski Bożej i aniołami ofiary, wyniszczającymi się dla dobra swych braci.

K s. J. D o m a r a ń e z y k

Bibl. Jaq

36.

Sprawa tacek na Seminarium.

Przypominamy Przewiel. Duchowieństwu o obowiązku wpłacania całkowitej kolekty z I-ej niedzieli każdego miesiąca do Kurii Diec. Przypomnienie to czynimy dlatego, że wielu XX. Proboszczów nie docenia ważności sprawy utrzymania Seminarium Duch. i zwleka z odsyłaniem ofiar.

37.

Nabożeństwo dla chorych.

Sekretariat Apostolstwa Chorych, na czele którego stoi zastulony działacz na tym polu X. Michał Rękas, rozwija szeroką akcję, wydając co miesiąc powielane biuletyny, informujące o bieżących zagadnieniach tej sprawy dotyczących. Ostatnio wydane zostały b. aktualne broszury: 1. „Ob-

jawienia Matki Bożej w Fatima i chwila obecna (cena 15 zł) oraz 2. „Parafialne nabożeństwo dla chorych (c. 10 zł).

Zarówno akcję nabożeństw dla chorych, jak też i wymienione wydawnictwa gorąco polecamy Przew. Duchowieństwu. Adres Apostol. Chorych: Katowice, Plebiscytowa 49a.

38.

Odezwa Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego — Wydział Kultury i Sztuki.

L. d. KS. XII/93/46

Łódź, dnia 24 czerwca 1946 r.

Do

S. P. T. Kurii Biskupiej
w Częstochowie.

Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki — Urząd Konserwatorski niniejszym uprzejmie prosi P. T. Kurię o łaskawę podanie do wiadomości Księży Dziekanów i Proboszczów, że na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 marca 1923 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 265) Ks. Proboszczowie zobowiązani są zgłaszać wszystkie prace przeprowadzane w kościołach zabytkowych, zarówno w związku z naprawami po działaniach wojennych, jak innymi pracami, dotyczącymi konserwacji, renowacji i dekoracji świątyń.

W sprawach odbudowy uszkodzonego kościoła zabytkowego należy za pośrednictwem architekta powiatowego i kierownika oddziału Kultury i Sztuki przy Starostwie pow. sporządzić kosztorys robót, oraz dokładny opis szkód, tudzież plan robót zamierzonych. Wyżej wymienione dane konieczne są do uzyskania ewent. subsydiów, lub przydziału materiałów budowlanych.

W sprawach renowacji, konserwacji obrazów, rzeźb itp. przedmiotów artystycznych i zabytkowych, należy również, za pośrednictwem kierownika oddziału Kultury i Sztuki przy Starostwie pow. zawiadomoć o zamierzonych pracach. Przy tym Urząd Konserwatorski prosi o opisanie danego obiektu, w jakim stanie się znajduje i jaką przedstawia wartość artystyczną, zabytkową, historyczną i jakie znaczenie ma w kulcie religijnym oraz treść, technikę wykonania, materiał na jakim, lub z jakiego jest wykonany (np. na płótnie, desce, lub z drzewa, kamienia itp.). Przy rzeźbach, zwłaszcza z drzewa, podać czy jest polichromowana. Dotyczy to nie tylko obrazów czy rzeźb, ale wszystkich przedmiotów o charakterze zabytkowym.

W sprawach dekoracji świątyń zabytkowych, Urząd Konserwatorski prosi o niepodejście, bez porozumienia

się z Kurią, jak i z Urzędem Konserwatorskim, prac, co do których wypada zdecydować kolegialnie, jak i jakiego rodzaju ozdobę można zastosować do danego obiektu. Nie jest także obojętne Urzędowi Konserwatorskiemu, kto będzie wykonawcą tych prac, co do których może mieć niejednokrotnie poważne zastrzeżenia.

Poza tym Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki prosi P. T. Ks. Proboszczów o łaskawe nadsyłanie kwestionariuszy, dotyczących architektury kościołów, oraz o podawanie możliwe jak najszerszych wiadomości o danym obiekcie, tudzież o spełnienie wszystkich próśb, zawartych w instrukcji, dołączonej do kwestionariuszy, a zwłaszcza jeżeli chodzi o wiadomości o obrazach lub figurach słynących łaskami. Te parafie, które nie uwzględniły w nadesłanych przez siebie kwestionariuszach próśb zawartych w instrukcji, proszone są o nadesłanie dodatkowych wyjaśnień na adres Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki w Łodzi, Al. Kościuszki 70, Urząd Konserwatorski.

Jednocześnie Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki prosi o nadsyłanie co miesiąc urzędowych „Wiadomości Diecezjalnych“:

Za Wojewodę: Naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki
(-) J. K. L a ' s o c k i.

* * *

Podając powyższą odezwę do wiadomości Przew. Duchowieństwa zaznaczamy, że należy się do niej ściśle stosować.

39.

Informacje o cudzoziemcach dla Centrali UNRRA.

Ekscelencjo.

Przy Głównej Kwaterze UNRRA na teren Niemiec istnieje Centralne Biuro Poszukiwań (Central Tracing Bureau) obejmujące swą pracą najbardziej dotkniętą wojną kraje europejskie. Do jednego z zadań C. T. B. należy również zebranie wszelkich informacji, które by naprowadziły na ślad po zaginionych bądź ustaliły miejsce zgonu tych spośród cudzoziemców, którzy przebywali na terenie Polski przez cały czas trwania działań wojennych, a to w celu udzielenia rodzinom możliwie najwięcej wiadomości o losie ich zaginionych.

W tym sektorze nieocenionej pomocy mogłoby udzielić Duszpasterstwo Polskie, które w latach wojny miało również w swej pieczy osoby obcej narodowości, skazane na

przymusowy pobyt w Polsce, i jak sądzimy posiada materiały dowodowe dotyczące:

1. więźniów politycznych wszystkich narodowości skazanych na śmierć w latach 1939—1945, którym udzielono przed egzekucją Ostatnich Sakramentów;
2. zgonów, ślubów i chrzcin, które miały miejsce w gronie cudzoziemców, przebywających na terenie Polski od 1939 do chwili obecnej, i co do których kapłani odnośnych Diecezji mogą posiadać dane;
3. położenie grobów i wspólnych mogił, w których byli pochowani zmarli cudzoziemcy w Polsce;
4. dokumentów i rzeczy osobistych należących do zmarłych w latach 1939—1945 w Polsce cudzoziemców i złożonych w depozyt w urzędach parafialnych.

Współpracę w wysiłku niesienia pomocy zrozpaczonemu niejednokrotnie rodzinom, o którą apelujemy w imię miłosierdzia chrześcijańskiego, przyjmujemy z głęboką wdzięcznością. Zwracamy się więc z prośbą o rozesłanie naszej odezwy do wszystkich zainteresowanych czynników na terenie Diecezji Waszej Eksceleńcji, prosząc jednocześnie o kierowanie informacji bezpośrednio pod adresem:

Central Tracing Bureau, UNRRA, Arolsen

A. P. O. 757, US Army.

(-) J. R. B o w r i n g, Colonel

Director, Central Tracing Bureau.

* * *

Zdobyte dane w powyższej sprawie polecamy przesyłać bezpośrednio pod wyżej podanym adresem.

40.

Rejestracja mogił — Odezwa P. C. K. Okręg Śląsko - Dąbrowski.

Katowice, dnia 29 sierpnia 1946 r.

Do

Kurii Biskupiej

w Częstochowie.

Ponieważ odszukanie i rozpoznawanie mogił poległych na wojnie należy do jednego z głównych zadań Czerwonego Krzyża, zwracam się z uprzejmą prośbą o pomoc w tej sprawie. Proszę uprzejmie o rozesłanie okólnika do wszystkich ks. ks. Proboszczów, żeby w miarę możliwości zarejestrowali wszystkie znajdujące się na terenie ich działania mogiły z zaznaczeniem nazwiska i wszystkich danych personalnych pochowanych, czy są to mogiły żołnierzy polskich z 1939 r., czy cudzoziemców (Niemców, Sowieców, Anglików, Francu-

zów, Holendrów itd.) czy zmarłych jeńców z obozów koncentracyjnych, czy osób cywilnych rozstrzelanych lub zamordowanych przez okupantów, z którego roku, zbiorowe czy indywidualne. Proszę też o pouczenie ludności, żeby składała wszystkie pozostałości po zmarłych, a więc znaki rozpoznawcze, papiery, fotografie, legitymacje, bo czasem najmniejszy drobiazg może pomóc w rozpoznaniu tożsamości zmarłego, co dla osieroconych rodzin jest rzeczą niezmiernie ważną. Dla ułatwienia akcji, depozyty te można składać w najbliższym Oddziale lub Kole P. C. K. albo przesłać wprost do nas: Biuro Informacyjne P. C. K., Katowice, Kościelna 8.

Za okazaną chęć współpracy jestem bardzo wdzięczny i za udzieloną tak cenną pomoc z góry serdecznie dziękuję.

-w. z. Pełnomocnika Zarządu Gł. P. C. K.
na Okręg Śląsko-Dąbrowski

(-) J: F u g l e w i e z, inspektor PCK.

* * *

Gorąco polecamy Przew. Duchowieństwu zająć się sprawą mogił, a informacje przesyłać pod wskazanym adresem.

41.

Zmiany w Diecezji.

Mianowani:

Wizytatorem nauki religii w całej Diecezji X. Dr. Józef Wojtukiewicz.

Dziekanem Wieruszowskim X. Adm. Ludwik Sośnierz.

Administratorami parafii:

X. Stanisław Poroszewski, wik. par. św. Antoniego w Częstochowie, adm. par. Gomunice. X. Stanisław Ratoń, adm. par. Wójcin, administratorem par. Żdźdźdź. X. Józef Lichota, Salezjanin, adm. par. Biała Czyst. i wikarii w Kamyku. X. Wł. Frackiewicz, adm. par. Wieruszów, administratorem par. św. Marii Magdaleny w Radomsku. X. Ludwik Sośnierz adm. par. św. Marii Magdaleny w Radomsku, administratorem parafii Wieruszów. X. Marian Krzyżanowski, adm. par. Wilkowiecko, administr. parafii Żytniów. X. Wł. Maciąg, wik. par. Porąbka, administratorem par. Wilkowiecko, X. Mgr Feliks Gryglewicz, adm. par. Milowice, administratorem par. Niegowice. X. Jan Brodziński, po powrocie z Dachau, administratorem par. Mokrsko. X. Michał Komasa, wik. par. Zagórze, adm. par. Milowice. X. Stanisław Pytlawski, ekspozyt. eksp. p. w. Opatrzności Bożej w Częstochowie, adm. par. Borzykowa.

Ekspozytami:

X. Antoni Turbański w Woli Krzyżtoporskiej. X. Tadeusz Ojrzyński, adm. par. Borzykowa, eksp. p. w. Opatrności Bożej w Częstochowie.

Wikarymi:

X. Mirosław Zieliński, neopr., wik. par. Bogdanów. X. Franciszek Karol Kościów, po powrocie z Dachau, wik. par. Zawiercie. X. Marian Łosoś, Zgr. XX. Misjon. św. Rodz., wik. par. Krzepice.

Przeniesieni wikarzy:

X. Stefan Faryś z Przyrowa do Rudlic. X. Kaz. Podgórski z Pogoni do par. św. Antoniego w Częstochowie. X. Miecz. Szostek z Wielgomłyn do Przyrowa. X. Alfons Kotlewski z Bogdanowa do Ręczna. X. Józef Czupryński z Ręczna do Wielgomłyn. X. Otto Kristen z Chelma do Wielunia, X. Stefan Uchnast z Zawiercia do Praszki, X. Michał Trzmieł z Wielunia do Żarek, X. Tadeusz Mateja z Żarek do Porąbki. X. Tadeusz Fejchło z Krzepic do Konopisk. X. Protazy Skórka z Konopisk do Zagórze.

* * *

Zmarł X. Mgr Władysław Gacek, proboszcz parafii Kłobucko, R. in. p.

42.

Polecenie wydawnictw.

Ks. K. Wilczyński T. J., **Znak na niebie** (Matką Boską z Fatimy), Wydawnictwo Księży Jezuitów, Kraków, Kopersnika 26.

Pragnąc przyczynić się do gruntowniejszego przygotowania naszego Narodu do wzniosłego aktu poświęcenia Niepokalanemu Sercu Maryi, księży Jezuitów wydali książkę „**Znak na niebie**“. I trzeba powiedzieć, że dobrze przysłużyli się sprawie. „**Znak na niebie**“ ks. Wilczyńskiego jest najobszerniejszą pracą w języku polskim o objawieniach się Matki Najśw. trojgu dzieciom w portugalskiej miejscowości Fatima podczas tamtej wojny w 1917 r. celem ratowania ludzkości przed zgubą. Mimo dokonania ślubowań „**Znak na niebie**“ nie przestaje być książką aktualną: Matce Najśw. nie chodzi o samą tylko formę — poświęcenie, Jej chodzi o treść i dlatego w Fatima stawia konkretne żądania. Aby nowe nasze śluby narodowe nie były pustą formą, lecz narodziły pełnią treści, naród nasz cały musi zrealizować na co dzień postulatory Maryjne. To dopiero zdecyduje o prawdziwej wielkości naszej osobistej i potędze Ojczyzny naszej. „**Znak na niebie**“ mówi nam o tych konkretnych postula-

taeli Niepokalanej. To też książka ta powinna znaleźć się nie tylko w rękę każdego kapłana, ale musi dotrzeć do każdego domu polskiego, aby tam być apostołem Maryjnych wskazań płynących z Jej matczynego Serca w bezbrzeżnej trosce o los swych dzieci. S. Cz.

Ks. Konstanty Michalski — „Brat Albert“ Kraków 1946 r. nakładem Krajowej Centrali „Caritas“, str. 204, cena zł 250.—

Autor z okazji stułetniej rocznicy urodzin (20.VIII.1846 r.) Adama Chmielowskiego, późniejszego Brata Alberta, kreśli życiorys tego niezwykłego człowieka, którego jeden ze współczesnych pisarzy polskich nazwał „najpiękniejszym człowiekiem pokolenia“. Artysta Adam Chmielowski wyczuł ducha nadchodzących nowych czasów, ducha wielkich przemian społecznych i przywdziałwszy ubogi habit zakonny, stanął na czele Braci Albertynów i Sióstr Albertynek, aby w całkowitym ubóstwie i wielkim trudzie pracować dla dobra społecznie upośledzonych warstw narodu. Przykład tej wielkiej miłości i bezinteresowności dla biednych jest dziś szczególnie aktualny, kiedy to „Caritas“ chrześcijańska stoi przed koniecznością niesienia ulgi ogromowi nędzy i bólu ludzkiego. Postać Brata Alberta wzbudzić może naśladowców, stąd rozpowszechnienie jego życiorysu przyczynić się może do przysporzenia katolickiej akcji dobroczynnej nowych współpracowników.

Ks. Konstanty Michalski — „Duszę dać“, Kraków, 1924 r. nakładem Krajowej Centrali „Caritas“, str. 20, cena zł 20.—

„Dwie wielkie sprawy: jedna sprawiedliwości społecznej, a druga miłości lub nienawiści dobra bożego, nie dadzą się wyrwać z życia współczesnego“. Autor rozważa oba te zagadnienia i stwierdza, że nowe przykazanie Chrystusa o miłości domaga się od człowieka oddania jej swej duszy bez zastrzeżeń, zaś do wykonania obowiązków sprawiedliwości obdarzył Bóg człowieka charyzmatami naturalnymi, ułatwiający im spełnienie. Uwznioślającą jest rola sprawiedliwości społecznej i rol miłości, ponieważ obie te cnoty górują nad innymi cnotami.

Osoby o pogłębionym życiu wewnętrznym i stojące na wyższym poziomie umysłowym, znajdują w tej broszurze wiele aktualnych myśli, ujętych jak wszystko u tego wybitnego autora, z właściwą mu głębią i trafnością.

Ks. Alfons Schletz — „Współpraca Misjonarzy z Komisją Edukacji Narodowej“, Kraków 1946 r. nakładem Krajowej Centrali „Caritas“, str. 199, cena zł 200.—

Książka ta jest przyczynkiem do historii kultury i oświaty w Polsce. Autor na podstawie opracowanego materiału wykazuje zasługi czterech wybitnych Misjonarzy: XX.

Śliwickiego, Hussarzewskiego, Kalińskiego i Karpowicza, którzy w swej pracy na polu szkolnictwa parafialnego i wyższego pracowali w duchu Komisji Edukacji Narodowej. Szereg ich idei zrealizowała Konstytucja 3-go Maja.

Dla osób interesujących się zasługami Kościoła w Polsce dla rozwoju naszej kultury i oświaty, przynosi praca Ks. Schletza interesujące i nieznane dotąd informacje.

Ks. Alfons Schletz — „**Michał Bartłomiej Tarło, opiekun ubogich**“, Kraków 1946 r. nakładem Krajowej Centrali „Caritas“, str. 16, cena zł 25.—

Przepiękną postacią Kościoła w Polsce z końca 17 i początku 18 wieku, jest Ks. Michał Bartłomiej Tarło, najpierw wizytator Misjonarzy polskich i proboszcz parafii św. Krzyża w Warszawie, a następnie biskup poznański. Przyrównywany z odwagi do św. Stanisława Biskupa, musiał słowem i czynem walczyć o poprawę bytu najuboższych. Postać jego dziś szczególnie aktualna, bowiem wobec biedy i cierpień, nękających po wojnie ludzkość więcej niż kiedykolwiek, przed katolikiem otwiera się problem chrześcijańskiej „Caritas“, który musi w życiu swym pozytywnie rozwiązać. Przykłady ludzi, którzy to uczynili przed nami działają pobudzająco — stąd pedagogiczna wartość tej pracy, będącej przyczynkiem do zasług Kościoła w Polsce na polu pracy caritasowej.

---

† *Teodor Kubina*
BISKUP CZĘSTOCHOWSKI

X. Dr St. Zimorowicz
Kancelarz Kurii Diecezjalnej

